Rok VI Wilno, dn. 10 i 25 lipca 1932 r. Nr. 13–14

WIADOMOŚCI ARCHIDIECEZJALNE WILEŃSKIE

PRENUMERATA: Rocznie 15 zł. Półrocznie 8 zł. Nr. pojed. 80 gr.

DWUTYGODNIK KAPŁAŃSKI

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Wilno, zaułek Bernardyński 6 m. 1

Konto P. K. O. № 80.833 lub № 81.418 Chrześcijański Bank Spółdzielczy na Antokolu w Wilnie.

OGŁOSZENIA: 1/1 strona 48 zł. 1/2 strony 24 zł. 1/4 strony 12 zł. 1/8 strony 8 zł.

Agnoscite quod agitis: imitamini quod tractatis. *Pont. Rom.*

DZIAŁ URZĘDOWY.

ZARZĄDZENIA STOLICY APOSTOLSKIEJ.

Pismo Sekretarjatu Stanu do J. Em. Kard. Prymasa Polski z okazji Zjazdu Katolickiego w Kępnie.

Eminencjo! Chętnem sercem przesyła Ojciec św. wyrazy Swego szczególnego zadowolenia i zachęty Dwunastemu Zjazdowi Katolickiemu, na którym w najbliższych dniach zgromadzić się mają w Kępnie duchowieństwo i wierni archidiecezyj gnieźnieńskiej i poznańskiej.

Ze szczerem uznaniem przyjął też Ojciec św. do wiadomości zagadnienia, które pasterska przezorność Waszej Eminencji wyznaczyła jako przedmiot referatów i obrad tego uroczystego Kongresu. Ośrodkiem rozważań ma być parafja, która w obrębie diecezji grupuje i około prawowitych pasterzy jednoczy lud chrześcijański w jednej wierze, w jednej duchowej rodzinie, w jednym Kościele. Parafja tworzy z pasterzy i wiernych podstawową społeczność chrześcijańską, w której przez łączność duszy z Bogiem, z Biskupem, z Papieżem i Kościołem powszechnym objawia się na swój sposób „niebieskie miasto Jeruzalem“.

Ojciec św. wyraża dalej swoje zadowolenie z tego powodu, że Zjazd omawiać będzie to doniosłe zagadnienie z różnych punktów widzenia, uwydatniając zadania parafji zarówno w stosunku do organizacji i hierarchji Kościoła, jak i pod względem nadprzyrodzonego życia parafjan oraz ich udziału w apostolstwie Chrystusowem przez Akcję katolicką.

Nie ulega żadnej wątpliwości, że wyświetlenie tych kwestyj będzie miało ważne i zbawienne skutki. Przedewszystkiem zaś pragnie Jego Świątobliwość, by parafjanie byli ściśle zespoleni

ze swymi pasterzami, by pilnie uczestniczyli w nabożeństwach parafjalnych dla pogłębienia swego życia wewnętrznego, by się w obrębie parafji uzupełniało religijne wykształcenie ludu i młodzieży, by parafje miały wszelką troskę o godność domów Bożych, by współdziałały ze swymi pasterzami nad podtrzymaniem wiary i obyczajów, by rozbudowywały katolickie dzieła miłosierdzia chrześcijańskiego, a wreszcie, by pielęgnowały ów „zmysł kościelny", którego naturalnemi przejawami są: szczera pobożność, nieskalane obyczaje, aktywność katolicka i czynne miłosierdzie chrześcijańskie. Należy się dalej spodziewać, że takie ożywienie życia parafjalnego będzie skutecznym przyczynkiem do rozwikłania trudnych i zawiłych problematów, znamionujących obecną chwilę dziejową, bo poddając duszę słodkiemu panowaniu Chrystusowemu, ziści obietnice Jego Królestwa: „Ja sam będę pasł owce moje... Co było zginęło, szukać będę; i co się było oderwało, przywiodę; co było połamane, pozwiązuję; co było chore, zmocnię" (Ez. 34. 15—16).

Do tych życzeń dołącza Jego Świątobliwość, w dowód szczególnej życzliwości i jako zadatek łask bożych, swe serdeczne Błogosławieństwo apostolskie, którego udziela Waszej Eminencji i wszystkim uczestnikom Zjazdu.

Całując uniżenie ręce Waszej Eminencji, mam zaszczyt być z najgłębszą czcią Waszej Eminencji pokorny i oddany sługa

(—) E. Kard. Pacelli.

Rozszerzenie uroczystości bł. Jana Sarkandra i bł. Melchjora Grodzieckiego na całą Polskę.

SACRA CONGREGATIO RITUUM. Nr. D. 6/932.

Dioecesium Poloniae.

Instantibus E. mis et Rev. mis Patribus Cardinalibus necnon Rev. mis Archiepiscopis et Episcopis Dioecesium Poloniae, Sanctissimus Dominus Noster Pius Papa XI. in Audientia diei 27 Aprilis E. mo et Rev. mo D. no Camillo Cardinali Laurenti, Sacrorum Rituum Congregationis Praefecto, concessa, indulgere benigne dignatus est, ut in universa Polonia quotannis, respectivis diebus, 17 Martii et 7 Septembris, celebrari valeant festa Beatorum Joannis Sarcander et Melchioris Grodziecki, Martyrum, sub ritu duplici majori, et cum Officio et Missa de Communi unius martyris, exceptis Orationibus et Lectionibus II. Nocturni propriis et probatis, uti habentur in adnexis foliis. Servatis de cetero Rubricis. Contrariis non obstantibus quibuscumque. Die 27. Aprilis 1932.

(—) C. Card. Laurenti
S. R. C. Praefectus.

A. Mariani — S.R.C. Secr. ius.

Mianowanie Biskupa Pińskiego.

Dn. 11 lipca rb. Ojciec św. zamianował J. E. Ks. Kazimierza Bukrabę, proboszcza i dziekana w Brześciu n/Bugiem [1]), Biskupem Pińskim (K. A. P.).

ZARZĄDZENIA ORDYNARJATU ARCYBISKUPIEGO.

Wezwanie sądowe.

SĄD ARCYBISKUPI I METROPOLITALNY WILEŃSKI

Wilno, dn. 28 czerwca 1932 r. № 1740.

Sąd Arcybiskupi i Metropolitalny Wileński poleca WW. XX. Proboszczom, aby przez trzy najbliższe, po otrzymaniu niniejszego zarządzenia, Niedziele ogłosili z ambon, że tenże Sąd Arcybiskupi i Metropolitalny wzywa Helenę z Oszurków Kosaczową, z pobytu niewiadomą, a pochodzącą ze wsi Stoniewicz parafji dudzkiej, aby w terminie od dn. 1 do dn. 15 września 1932 roku stawiła się w tymże Sądzie w charakterze osoby trzeciej w sprawie o dwużeństwo Jana Kosacza. W związku z tem wezwaniem edykalnem ogłoszą WW. XX. Proboszczowie, aby ci, którzy posiadają wiadomości o miejscu zamieszkania pozywanej Heleny Kosaczowej, wskazali jej adres swoim XX. Proboszczom, którzy nie omieszkają przesłać otrzymaną wiadomość do tutejszego Sądu Arcybiskupiego.

Ks. Kanonik Lucjan Chalecki, V.-Ofic.
Ks. Dr. Jan Ellert, Notarjusz.

RUCH PERSONALNY.

Na mocy zarządzenia J. E. Ks. Arcybiskupa-Metropolity w składzie osobistym Duchowieństwa zaszły następujące zmiany:

Ks. Piotr Milkiewicz, prob. w Gajdach, na prob. do Ossowa, dn. 14.VI. 32 r. Nr. 7648.

Ks. Stanisław Budnik, neopresb., na wik. do Lipniszek, dn. 18.VI. 32 r. Nr. 7738.

Ks. kan. Franciszek Sokołowski, rekt. kośc. w Oranach, na wł. prośbę zwolniony ze stan., dn. 20.VI. 32 r. Nr. 7778.

Ks. Adam Wojciechowski, wik. w Naczy, na wik. do Hoduciszek, dn. 23.VI. 32 r. Nr. 7803.

Ks. Juljan Kołłb-Sielecki, prob. w Skrundziach, na wik. do Trok, dn. 23.VI. 32 r. Nr. 7809.

Ks. Bolesław Bazewicz, wik. w Hoduciszkach, na prob. do Gajd, dn.24.VI. 32 r. Nr. 7826.

Ks. Franciszek Brudnias, wik. Bernard. w Grodnie, na wik. do Lidy, dn. 24.VI. 32 r. Nr. 7836.

Ks. Józefowi Woźniakowi zlec. admin. kośc. w Batorynie, dn. 23.VI. 32 r. Nr. 7837.

Ks. Paweł Matulewicz, neopresb., na wik. do Zelwy, dn. 24.VI. 32 r. Nr. 7838.

Ks. J. Ostrejko,
w/z. Kancl. Kur.

---

[1]) Ks. K. Bukraba urodził się w Grodnie dn. 23-go listopada 1885 roku z ojca Kazimierza i matki Zofji z Cyrewiczów. Nauki pobierał w gimnazjum grodzieńskiem, teologję studjował w Semin. Duch. w Petersburgu. Na kapłana wyśw. w 1909 roku.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Dzień Liturgiczny.

Każda, dotąd niepraktykowana w życiu kościelnem, rzecz napotyka w szeregu kleru i wiernych bardzo sprzeczne sądy. Jedni zapalają się łatwo, gotowi widzieć w każdej nowości omal że nie panaceum na wszelkie niedomagania, środek na ożywienie i podniesienie poziomu religijnego i moralnego w społeczeństwie. Inni w nowości widzą niebezpieczeństwo, omal że nie odstępstwo od prawowierności, a co najmniej — od uświęconych wiekami tradycyj. A jeszcze inni, zachowując niczem nie zmącony spokój, spełniają mniej lub więcej ściśle zalecenie lub nakaz władzy, o ile ta nowość od niej pochodzi, i na tem koniec.

Tak też było i z *Dniem Liturgicznym*. Po ogłoszeniu zarządzenia JE. Księdza Arcybiskupa-Metropolity w tej sprawie, zdania bardzo się podzieliły. Ponieważ odezwa Arcypasterska kategorycznie nakazywała urządzenie *Dnia Liturgicznego* we wszystkich kościołach parafjalnych, kwestja faktu została przesądzona. Pozostało tylko wykonanie, o którem mogło zadecydować mniej lub więcej staranne przygotowanie parafjan i mniej lub więcej umiejętne i gorliwe wzięcie się do sprawy.

Opinja jednak nietylko kleru, lecz i bardziej uświadomionych świeckich była bardzo podzielona. Do pewnego uzgodnienia jej doprowadziły nauki przygotowawcze na tematy liturgiczne, głoszone przez szereg niedziel we wszystkich kościołach parafjalnych. Te nauki przygotowały grunt i oswoiły z „nowością“, przekonały, że one były bardzo potrzebne. Jeden z duszpasterzy, bardzo gorliwy, sceptycznie zapatrujący się na sprawę *Dnia Liturgicznego*, gdy po kilku kazaniach spostrzegł znaczne zainteresowanie wśród swoich parafjan sprawą służby Bożej, gdy wskutek tych kazań i powtarzanych nawoływań zaczęło się coraz to więcej osób zgłaszać do ściślejszego grona wykonawców czynności liturgicznych jak i do chóru kościelnego, stał się nietylko obrońcą, lecz i gorliwym propagatorem *Dnia Liturgicznego;* to też i *Dzień* ten wypadł u niego znakomicie. Mam wrażenie, że to nie był wypadek odosobniony.

Gdyby się nawet *Dzień Liturgiczny* nie powiódł, albo nie odbył według wszelkich przepisów, podanych w orędziu Arcypasterskiem, to już to samo nakierowanie myśli parafjan na Liturgję przez nauki przygotowawcze swoje zrobiło. Trzeba przyznać, że ta dziedzina w nauczaniu duszpasterskiem bywa często

zaniedbywana: nie lubimy mówić o Liturgji, bo, niestety, nasze wykształcenie teologiczne i przygotowanie do duszpasterstwa nie dało nam tyle, żebyśmy się mogli rozmiłować w tej tak pięknej dziedzinie życia kościelnego.

Czy *Dzień Liturgiczny* to zainteresowanie Liturgją w nas samych i w ludzie wzbudził? Sądzę, że tak, i mam do tego słuszną podstawę: myśmy sami i nasi parafjanie nietylko o Liturgji częściej myśleli, lecz mówili, czytali i rozprawiali; do wielu chat wiejskich i robotniczych mieszkań po miastach dostały się ulotki, broszurki i książeczki liturgiczne; wiele osób zrozumiało znaczenie modlitwy liturgicznej i jej wartość, jednocześnie z tem i własne stanowisko w Kościele. Pewna pobożna, ale prościutka, kobiecina tę myśl tak po prostu ujęła: „Nigdy nie myślałam, że Msza św. to taka sobie rodzinna uczta".

Najpoważniejszym zarzutem przeciwko *Dniu* był to, że nie jesteśmy do tego przygotowani i nie mamy żadnej w tym kierunku wprawy. Istotnie, nie wszędzie on się powiódł. Ale są to pierwsze kroki. Tam nawet, gdzie cała sprawa mniej udatnie poszła, ogół zrozumiał, że Liturgja to nie jest to samo, co odmówienie pacierza na osobnosci, że modlitwa kapłana i wiernych — to żywe obcowanie Kościoła z Bogiem, to jest owe *dwuch albo trzech zgromadzonych w Imię Jezusowe,* gdzie i On przebywa, że cała Liturgja tem, właśnie, przebywaniem Chrystusa wśród swoich wiernych przejęta, a gdy jeszcze wierni przez Spowiedź oczyszczeni w Komunji św. z Nim się połączą, to każdy z nich, bodaj najprostszy, zrozumie, że był na biesiadzie rodzinnej w domu swego Ojca niebieskiego. I to, właśnie, stwierdza większa liczba proboszczów, którzy się należycie zajęli *Dniem Liturgicznym.*

Rzecz oczywista, nie wystarcza wywołanie chwilowego efektu, nastroju, który się kończy z wyjściem z kościoła; szkoda byłaby na to nakładu pracy i kosztu. To też *akademje* miały na celu osiągnięcie trwalszych skutków; musiały one dać wyniki bardziej trwałe. Dlatego to słusznie w wielu parafjach kończono je uchwaleniem rezolucyj. Jedną z takich była rezolucja założenia w parafji *Koła miłośników Liturgji i śpiewu kościelnego.* O ile to *Koło* powstanie i będzie pracowało umiejętnie, niezawodnie przyczyni się do większego poznania publicznej służby Bożej w parafji i należytego z niej korzystania.

Dowodem zainteresowania parafjan *Dniem* była liczna frekwencja ich we wszystkich, nawet najmniejszych, parafjach i bardzo liczny udział jak w nabożeństwie, tak i w akademjach, które w większości wypadków urządzano na cmentarzach kościelnych.

Te myśli, oparte na bezpośredniem zetknięciu się z życiem parafjalnem, jak i na rozmowach z pasterzami dusz i wiernymi, niech będą świadectwem, iż *Dzień Liturgiczny* nie przebrzmiał bez skutku.

X. A. N.

Żywy Różaniec ożywi życie duchowe.

W czasach dzisiejszych nowoczesne *pogaństwo zaczyna zuchwale głowę podnosić i wprost zagrażać Chrześcijaństwu.*

Bolszewizm, socjalizm, komunizm, masonerja — są to tylko różne nazwy różnych organizacyj, ale wszystkie one mają jeden cel, jeden jakby sztandar, na którym niejako widnieje napis, który jest hasłem ich działalności: *„Nie chcemy, by Ten nad nami królował!“*.

Pogaństwo czasów dzisiejszych nie chce, aby Chrystus królował w sercach ludzkich, w rodzinach i w społeczeństwach. Przeciwko Chrystusowi, przeciwko zasadom Chrystusowym jawnie lub ukrycie występuje.

Wobec tej walki pogaństwa z Chrześcijaństwem *Ojciec św. podnosi głos swój ze Stolicy Piotrowej i wzywa cały swiat chrześcijański do walki z pogaństwem,* zachęca serdecznie do tworzenia jakby armji Chrystusowej — do Akcji Katolickiej.

Walka dopiero się zaczyna. Z pewnością rozgorzeje ona jeszcze więcej, i dlatego to katolicy dobrzy i uświadomieni nie powinni obojętnie na to patrzeć.

Katolicy wszyscy powinni się organizować w różnych Stowarzyszeniach, które chcą pracować i walczyć pod sztandarami Chrystusowemi.

Z pośród wielu dobrych organizacyj jest jedna taka, która w Polsce *obecnie wszędzie się rozwija,* i jeśli się tak rozszerzy, że większość ludzi dobrej woli będzie do niej należeć, to możemy mieć nadzieję, że w tej walce pogaństwa z Chrześcijaństwem *zwycięstwo będzie po naszej stronie.*

Organizacją tą jest znane wszystkim *Stowarzyszenie Żywego Różańca.*

Jak niegdyś, przed wiekami, *św. Dominik przez Różaniec świat odnowił,* tak i w czasach dzisiejszych przez ten Żywy Różaniec świat się odrodzi i ożywi na duchu.

Trzeba tylko *wszędzie, gdzie można, zaprowadzać* to piękne i pożyteczne Stowarzyszenie Żywego Różańca.

Ponieważ żadne ze Stowarzyszeń nie jest tak łatwe do założenia i prowadzenia, jak Żywy Różaniec, przeto Stowarzyszenie

Żywego Różańca powinno być wprowadzone *nietylko wsród starszych, ale i wśród młodzieży* szkolnej, zarówno w szkołach powszechnych, jak i w gimnazjach, a nawet i wśród dzieci w ochronkach.

Forma zaś książeczkowa podług ks. Fr. Nowakowskiego [1]) sympatycznie i wdzięcznie jest przyjęta wszędzie nietylko przez lud wiejski, ale i przez inteligencję miejską, która dotąd nieco stroniła od Żywego Różańca właśnie z powodu dotychczasowych niepraktycznych, luźnych kartek zwykle wybrudzonych, podartych i tak jakoś niepoważnie wyglądających.

Obecnie estetyczny wygląd i bardzo praktyczny format tych książeczek jakoteż i nowy uproszczony system zmiany Tajemnic każdego miesiąca — wiele się przyczyni do rozwinięcia Żywego Różańca.

Odtąd Żywy Różaniec może i powinien być rozszerzany nietylko przez księży Proboszczów w parafjach, ale i *przez księży Prefektów, Katechetów* i Katechetki *w szkołach* i na różnych *kursach.*

Przy małym wysiłku pracy wszędzie można wprowadzić to sympatyczne dzieło Boże, które pozornie jest małe w założeniu, a tak wielkie i owocne w skutkach.

Żywy Różaniec jest to wdzięczne pole pracy nietylko dla księży, ale i *dla Sióstr, Braci i Ojców różnych Zgromadzeń Zakonnych,* którzy poświęcają się szczególniejszej czci Maryi.

Właśnie przez Żywy Różaniec można się przyczynić tak wielce do rozszerzenia czci Maryi.

Wszystkie dusze, prawdziwie Boga kochające, które chciałyby się przyczynić *do ożywienia wśród ludzi życia duchowego* z martwoty duchowej, wszyscy, którzy nie chcą pozostać głuchymi na gorące wezwanie Pasterzy *do Akcji Katolickiej,* do Apostolstwa świeckich — wszyscy mogą i powinni to uczynić, właśnie *rozpoczynając od Żywego Różańca.*

Jeśli źli ludzie — całe pogaństwo — tak pilnie organizują się w złych organizacjach, to *dobrzy — całe Chrześcijaństwo — powinni łączyć się w dobrych organizacjach.*

Przez Maryę — Chrystus przyszedł na ten świat!

Przez Żywy Różaniec, przez to Stowarzyszenie Maryi — przyjdzie i rozwinie się Akcja Katolicka!

Przez Akcję Katolicką zaś — życie Chrystusowe. *X. J. S.*

---

[1]) „Żywy Różaniec“ — ks. Fr. Nowakowskiego, Karnkowo, pow. Lipno-Warszawskie.

W sprawie Dzieła Misyjnego.

I. Odezwa.

Do Przewielebnego Duchowieństwa w Polsce.

Chrystus Pan rozkazał uczniom swoim i ich następcom, by „głosili Ewangelję wszemu stworzeniu“ (Mar. XVI. 15—16). Modlił się do Ojca Swojego w niebiesiech, by „wszyscy na ziemi byli jedno, jako i my z Ojcem jedno jesteśmy“ (Jan XVII. 22). Jedność bowiem stanowi siłę i prowadzi do zwycięstwa.

Kościół katolicki, spełniając tę misję, włożoną na siebie przez Boskiego swojego Założyciela, od początku wszędzie głosił dobrą nowinę i w tej pracy aż dotąd nie ustaje. Owszem, z każdym dniem praca misyjna Kościoła coraz szersze zatacza kręgi. Powstają w szeregu wieków różne dzieła misyjne, jak Unio Cleri pro missionibus, Papieskie Dzieło Rozkrzewiania Wiary, Papieskie Dzieło św. Piotra Apostoła, Papieskie Dzieło św. Dziecięctwa; wszystkte one do jednego zmierzają celu, by wiara święta była głoszona wszemu stworzeniu.

Czy myśl, że po tylu wiekach od przyjścia Chrystusa Pana na ziemię, jeszcze przeszło miljard ludzi nie zna swego Odkupiciela, a 80.000 nieomal dusz codziennie zdala od Niego schodzi z tego świata, nie zawstydza nas kapłanów i nie przeraża?

Dlatego musimy wykazać większe zainteresowanie się sprawami misyj i apostolstwa Ewangelji w świecie. Najprzód musimy pogłębiać w sobie tę potrzebę apostolstwa misyjnego, a następnie wciągnąć więcej katolików świeckich do pracy w nawracaniu niewiernych i współpracować ze Stolicą Świętą w organizowaniu i szerzeniu wszystkich dzieł Papieskich, poleconych dla dobra misyj.

W Polsce Związek Misyjny Kleru pod mojem przewodnictwem istnieje już od lat 10-ciu. Ale liczba członków Związku wynosi dopiero 76 % w stosunku do wszystkich kapłanów świeckich w Polsce, 30 % zakonnych i 77 % alumnów w seminarjach. Trzeba, by wszyscy księża bez wyjątku, a zwłaszcza duszpasterze, do Unio Cleri pro Missionibus należeli.

By ideę pracy misyjnej bardziej wśród księży rozszerzyć, w dniach 27 i 28 września b. r. odbędzie się w Warszawie Ogólnokrajowy Zjazd członków Związku Misyjnego Duchowieństwa.

Program Zjazdu, opracowany przez Komitet Wykonawczy, wkrótce będzie podany we wszystkich diecezjach do wiadomości Przewielebnego Duchowieństwa.

Głównym celem Zjazdu będzie:

a) Pogłębić w kapłanach ideę misyjną.

b) Zapoznać z całokształtem jej zagadnień, potrzeb, środków i sposobów propagandy.

c) Zainteresować Związkiem ogół kapłanów w Polsce.

d) Zachęcić wszystkich księży do apostolatu misyjnego.

Niechżeż więc niniejsza zapowiedź Ogólno-krajowego Zjazdu dotrze do rąk każdego z Braci Kapłanów, przebywających nawet w najodleglejszych zakątkach Polski.

Niechaj w każdym z dekanatów poszczególnych diecezyj Rzeczypospolitej zawczasu Przewielebni Bracia Kapłani sporządzą listę chętnych uczestników Zjazdu z pośród kapłanów świeckich i zakonnych, którą to listę Ks.Ks. Dziekani skierują do swoich misyjnych Ks.Ks. Dyrektorów Diecezjalnych. Ci zaś, sporządziwszy listę ogólną uczestników Zjazdu z danej diecezji wraz z liczbą zamówień na noclegi, nadeślą ją do Komitetu Wykonawczego Zjazdu pod adresem: Biuro Dyrekcji Archidiecezjalnej Związków Misyjnych, Warszawa, ul. Miodowa Nr. 17 (front K. A. P.).

Skoro potężnym czynnikiem w dziejach rozwoju apostolstwa Kościoła jest przystosowanie się do potrzeb chwili, skoro na Stolicy Piotrowej od lat 10-ciu zasiada Wielki Miłośnik krzewienia wiary, pokoju i zbawienia, Ojciec św. Pius XI, dajmy pełny wyraz naszego odczucia najpilniejszych potrzeb chwili: „Omnia instaurare in Christo“, i śpieszmy z zapisywaniem się na listę uczestników Pierwszego Zjazdu Krajowego Związku Misyjnego Duchowieństwa w Polsce.

† *Antoni Juljan* Arcybiskup.

Ks. Dr. A. Fajęcki

Przewodniczący Komitetu Wykonawczego.

II. Pierwszy Zjazd Związku Misyjnego Duchowieństwa.

Zgodnie z zapowiedzią o mającym odbyć się w Warszawie, w dniach 27 i 28 września rb. Ogólnokrajowym Zjeździe Związku Misyjnego Duchowieństwa, Komitet Wykonawczy Zjazdu niniejszem przypomina, iż z końcem czerwca rb. upłynął termin, w którym Misyjni Księża Dyrektorzy Diecezjalni, sporządziwszy z własnych list dekanalnych jedną listę ogólną uczestników Zjazdu z danej diecezji, wraz z liczbą zamówień na noclegi, winni nadsyłać je do tegoż Komitetu co rychlej pod adresem: „Biuro Dyrekcji Archidiecezjalnej Związków Misyjnych w Warszawie, ul. Miodowa 17 (front K. A. P.).

Pośpiech w nadsyłaniu list bardzo pożądany. Od liczby bowiem zgłoszonych uczestników Zjazdu uzależnione są: wybór sali obrad, ilość zawczasu przygotować się mających noclegów i druk programów, jeszcze przed Zjazdem mających być rozesłanemi jego uczestnikom, śladem odezw po diecezjach.

III. Dziesięciodniowa Wystawa Misyjna w Warszawie.

Łącznie z zapowiedzianym na dd. 27 i 28 września r. b. w Warszawie pierwszym zjazdem ogólnokrajowym Związku Misyjnego Duchowieństwa, otwartą zostanie również w stolicy 10-dniowa Wystawa Misyjna, zarysem swoim i bogactwem eksponatów przewyższająca z lat ubiegłych jej poprzedniczki, zdolna zainteresować swoją ideowością najszersze sfery społeczeństwa. Organizuje ją specjalna komisja, powstała przy Komitecie Wykonawczym Zjazdu. Wystawa siedzibę możliwie dostępną dla publiczności znajdzie na czas jej trwania, od 27-go września do 6-go października włącznie, w lokalu urzędów państwowych (Nowy Świat 67).

Udział w Wystawie dotychczas zapewnili przez dostarczenie osobliwych i pokaźnych zbiorów, kolekcjonowych z własnych placówek misyjnych, OO. Jezuici, XX. Misjonarze, Salezjanie, Pallotyni, Siostry Franciszkanki — misjonarki, sodalicja św. Piotra Klawera. Związek zaś Misyjny Polek, sekcja misyjna żeńska przy warszawskiem Kole Akademickiem, Arcybractwo Adoracji Najświętszego Sakramentu i wspierania ubogich kościołów dostarczą eksponatów, zaofiarowanych w naturze na rzecz misyj katolickich.

Komisja wystawowa (przewodn. ks. dr. Adam Cieślar, Lipowa 6, oraz ks. super. Lorek, Krak. Przedmieście 1) oczekuje dalszych zgłoszeń, przyjmując z wdzięcznością deklaracje eksponatów odpowiednich, również od panów posiadaczy zbiorów prywatnych, z dziedziny osobliwości podróżniczych, dotyczących życia pogańskich szczepów i ludów kolorowych, niemniej jak przyjmuje zamówienia na stoiska wydawnictw misyjnych.

Wstęp za biletami, jako datek jałmużniczy w wysokości gr. 50 dla polskich placówek misyjnych. Szkoły za pośrednictwem Ks. Ks. Prefektów bądź pp. Kierowników lub Kierowniczek, zespoły parafjalne lub ugrupowania społeczne uzyskiwać będą na miejscu zniżkę ceny biletów ryczałtem.

Poza drukowanemi katalogami Wystawy jeszcze informacyj udzielać będą dyżurujący na miejscu przewodnicy z ramienia Komisji Wystawowej.

KRONIKA KOŚCIELNA I RELIGIJNA.

I. Kronika archidiecezjalna.

Rekolekcje kapłańskie.—D. 4—8 lipca rb. w gmachu Seminarjum Metropolitalnego odbyły się ćwiczenia duchowne pod kierunkiem ks. Rejowicza T. J. W ćwiczeniach duchownych wzięło udział 183 kapłanów z Wilna i okolic. — Dn. 25 lipca rb. o godz. 8 rano rozpoczynają się rekolekcje kapłańskie dekanatu grodzieńskiego. Ćwiczenia będą się odbywały w klasztorze oo. Franciszkanów w Grodnie pod przewodnictwem ks. dr. Ignacego Antonowicza, dyrektora xx. Salezjanów w Różanymstoku.

Wielka pielgrzymka z Wilna do Częstochowy. — Z okazji 550-letniej rocznicy sprowadzenia obrazu Matki Boskiej na Jasną Górę, z Wilna wyrusza dn. 13 sierpnia pielgrzymka. O informacje i zapisy zwracać się do Ks. Józefa Wojczunasa *(Wilno, Ostra Brama).*

Promocja doktorska. — Dn. 2 lipca rb. odbyła się na Uniw. S. B. uroczysta promocja doktorska ks. dr. Józefa Zdanowicza, wik. kośc. Świętego Ducha w Wilnie.

„Unitas". — Dn. 13 lipca rb. odbyło się kolejne posiedzenie Zarządu Zw. Kapł. archid. wil. „Unitas". Poza sprawami bieżącemi, omawiano sprawę Kasy Zapomogowej. Ostatnio dało się stwierdzić, że PPWW. Księża Dziekani opóźniają nadsyłanie składek miesięcznych ze swoich dekanatów, wskutek tego zapomogi xx. emerytom dochodzą nieraz w końcu miesiąca. Niniejszem Zarząd prosi PPWW. Księży Dziekanów o rychlejsze nadsyłanie składek, jak również o nadsyłanie składek członkowskich „Unitasu" (po 12 zł. rocznie) od księży kondekanalnych.

Jubileusz kapłański. — Dn. 24 czerwca rb. w Grodnie odbyły się uroczystości, złączone z 25-leciem kapłaństwa ks. Franciszka Hrynkiewicza, długoletniego prefekta szkół średnich w Grodnie. Uroczystości miały niezwykle podniosły charakter, bo były naprawdę szczere, bez tej sztywnej ceremonjalności, która zazwyczaj tego rodzaju obchodom towarzyszy; były one zgodne z charakterem Jubilata, który przez całe swe XXV-lecie kapłańskie powodował się w swych pracach sercem i szczerem oddaniem się obowiązkom.

Nowi Magistrowie Teologji. — Z pośród nowowyświęconych w roku bieżącym kapłanów stopień Magistra Teologji na wydziale Teologicznym U. S. B. otrzymali: ks. Michał Aronowicz, ks. Edmund Mirowski i ks. Kazimierz Pukienas.

Bratnia Pomoc Alumnów Seminarjum Metropolitalnego. — Dnia 1 marca r. b. odbyło się w gmachu Seminarjum doroczne zebranie członków Bratniej Pomocy Alumnów Seminarjum Duchownego w Wilnie. Zarząd ukonstytuował się następująco: prezes — Kazimierz Radziszewski, vice-prezes — Jan Wysocki, skarbnik — Franciszek Bryx, sekretarz — Edmund Basys i gospodarz — Walerjan Chałkowski. — Nowoobrany Zarząd składa najserdeczniejsze „Bóg zapłać" Przewielebnym Księżom i Dobrodziejom za nadesłane składki członkowskie: ks. kan. Abramowiczowi Adamowi, ks. pref. Alferowiczowi Janowi, ks. prob. Bajkiewiczowi Piotrowi, ks. prob. Chlewińskiemu Józefowi, ks. dyr. Hałko Stanisławowi, ks. prob. Kuderewskiemu Stanisławowi, ks. pref. Kozłowskiemu Stanisławowi, ks. kan. Majewskemu Michałowi, ks. prob. Moczulskiemu Adolfowi, ks. dziek. Moczulskiemu Bolesławowi, ks. dziek. Piekarskiemu Pawłowi, ks. pref. Romejce Janowi, ks. pref. Sawlewiczowi Michałowi, ks. kan. Sokołowskiemu Franciszko-

wi, ks. prob. Stefanowiczowi Ludwikowi, ks. prof. Urmanowiczowi Walentemu i ks. dziek. Żamejciowi Jerzemu. Również Zarząd składa najserdeczniejsze „Bóg zapłać“ Przewielebnemu Ks. Prob. Henrykowi Drahelowi i WP. Marji Szydłowskej za ofiarę złożoną na naszą instytucję. — Jednocześnie nowoobrany Zarząd usilnie prosi P. T. Księży wyświęconych w ostatnich kilku latach o zwrot długów, zaciągniętych w Bratniej Pomocy w czasie Ich pobytu w Seminarjum, gdyż obecnie są liczne zapotrzebowania, a w kasie mamy braki.

Zarząd.

SS. Bernardynki w Wilnie odzyskują swą własność. — W wydziale cywilnym Sądu apelacyjnego w Wilnie zapadł wyrok w procesie pomiędzy magistratem wileńskim a Kurją Metropolitalną o prawo własności do nieruchomości przy ul. św. Anny, zajętej przez SS. Bernardynki. Mocą tego wyroku sąd oddalił powództwo magistratu o usunięcie ze spornego gmachu SS. Bernardynek, natomiast, uwzględniając akcję wzajemną Kurji Metropolitalnej, przyznał jej prawo własności do wymienionej nieruchomości, stanowiącej siedzibę zgromadzenia Bernardynek. Sprawy bezinteresownie bronił mec. Szyszkowski z Warszawy.

Koło Eucharystyczne w Wilnie.— Koło Eucharystyczne w Wilnie, nie licząc kół Dziatwy Eucharystycznej, grupuje obecnie 543 członków. Ogółem kół Eucharystycznych na terenie Wilna jest 10. Koła Eucharystyczne skupiają w sobie członków z rozmaitych sfer społeczeństwa katolickiego: można tam znaleść i inteligenta i robotnika. Koła prowadzą pracę w dwóch kierunkach: 1) dział modlitwy, 2) dział dobrych uczynków (praca społeczno-charytatywna). W pierwszym dziale pracują członkowie nad pogłębianiem zasad religijnych przez referaty, wygłaszane w Kołach przez księży, i przez częste odbywanie praktyk religijnych. Drugi dział, t. zw. dobrych uczynków, wychodzi daleko poza obręb członków Kół. Członkowie idą w społeczeństwo i tam, gdzie tylko widzą potrzebujących, starają się im pomóc. Koła Eucharystyczne prenumerują cały szereg pism katolickich i posiadają własną bibljotekę, złożoną z 1130 tomów.

Rudziszki (dek. trocki). — Rozpoczęta w r. 1924 budowa kościoła par. w Rudziszkach już się ma ku końcowi. Piękny kamienny gmach wkrótce zostanie przystosowany do służby Bożej.

II. Kronika krajowa.

Kongresy Eucharystyczne w Polsce. — Dd. 25 i 26 czerwca rb. odbył się w Radomsku Kongres Eucharystyczny diecezji częstochowskiej, w którym wzięło udział około 80 księży z JE. Księdzem Biskupem częstochowskim na czele i przeszło 30.000 wiernych. — Z wielką okazałością odbył się w dd. 29—30 czerwca rb. w Radomiu pierwszy Kongres Eucharystyczny diecezji sandomierskiej, zorganizowany przez JE. Księdza Biskupa Jasińskiego, Arcypasterza Sandomierskiego. Kongres zgromadził bardzo liczne rzesze wiernych z całej diecezji sandomierskiej i innych. Przebieg uroczystości kongresowych był bardzo podniosły i wywarł na wszystkich niezatarte wrażenie.

„Dni katolickie“ S.M.P. diecezji częstochowskiej. — Sekretarjat Jeneralny Związków Młodzieży Polskiej organizuje w r. b. dla członków SMP. w poszczególnych okręgach w dziesięciu serjach t. zw. „Dni Katolickie“. Obchody te, zależnie od warunków, trwać będą od 4 do 6 dni i obejmować będą: trzydniowe rekolekcje zamknięte, kurs społeczny, pokazowe zebrania, zwiedzanie zabytków miejscowych i t. p. „Dni Katolickie” dla

S. M. P. okręgu częstochowskiego odbyły się już w dd. 12—15 czerwca. Wzięło w nich udział w grupie żeńskiej 75 druchen, a w grupie męskiej 39 druhów.

„Dzień Krucjaty" w Warszawie. — D. 5 czerwca rb. w czasie oktawy uroczystości Najśw. Serca Jezusowego, odbyła się w Warszawie niezwykła uroczystość „Święto Krucjaty Eucharystycznej", która zgromadziła w katedrze liczne rzesze zorganizowanej w tem zrzeszeniu dziatwy. Dziatwa wysłuchała Mszy św. i przystąpiła do Komunji św., a potem przedefilowała ze sztandarami do kościoła SS. Wizytek, gdzie przemówił do niej J. E. Ks. Biskup Szlagowski.

450-letnia rocznica zgonu błog. Szymona z Lipnicy. — D. 15—18 lipca r. b., z powodu przypadającej 450-letniej rocznicy zgonu błog. Szymona z Lipnicy, w Lipnicy Murowanej, miejscowości rodzinnej Błogosławionego, odbyły się nabożeństwa z kazaniami, w których wzięły udział liczne kompanje z odległych okolic kraju, a nawet ze Stanów Zjedn. Am. Półn.

Tydzień Społeczny w Lublinie. — Organizacja „Odrodzenia" urządza w roku bieżącym w dniach 21 — 25 sierpnia w Lublinie akademicki Tydzień Społeczny.

I. Walne Zgrom. Kat. Związku „Caritas" w Warszawie. — Akcja dobroczynna w archid. warszawskiej może się już poszczycić znacznemi wynikami swej pracy. W celu zobrazowania działalności tej tak aktualnej instytucji zwołano Walne Zgromadz. Sprawozdanie wykazało, iż z powodu wzmagającej się depresji gospodarczej i konieczności wydatniejszego przyjścia z pomocą biednym i bezrobotnym zaczęły się organizować oddziały parafjalne, zajmujące się bezpośrednio działalnością dobroczynną. Oddziałów tych w Warszawie jest 24, poza Warszawą 40. Do dnia 31 marca 1932 r. opieka oddziałów stołecznych dotyczyła: a) rodzin 4.739, obejmujących 15.242 osób, w tem dzieci 6.476, b) osób samotnych 763. Dożywiano przez 6 oddziałów 843 dzieci. Ilość ogólna obiadów, wydanych przez kuchnie, prowadzone przez 6 oddziałów, stanowiła około 370.000, a wydanych obiadów na koszt oddziałów — 98.814. W okresie sprawozdawczym rozdano w oddziałach 7.576 osobom 20.985 sztuk odzieży, bielizny, obuwia i t. p. Z produktów opałowych rozdano przez 20 oddziałów 340.601 kgr. węgla biednym i bezrobotnym. Wartość produktów spożywczych, rozdanych przez oddziały stołeczne, tak z zakupów własnych jak i z ofiar stanowi poważną sumę, lecz trudną do obliczenia.

Szkoła Społeczna w Poznaniu. — Katolicka Szkoła Społeczna w Poznaniu jest jedyną w swoim rodzaju wyższą uczelnią w Polsce. Oparta na wypróbowanych wzorach belgijskich i angielskich, ma ona za zadanie wykształcenie teoretyczne i praktyczne pracowników społecznych. Program $2^1/_2$ letnich studjów obejmuje wszystko, co inteligentny pracownik społeczny wiedzieć powinien dla przyszłego zawodu. Prócz wykładów, przewidziane są seminarja, ćwiczenia praktyczne, oraz wizytacje instytucyj oświatowych i społecznych. Równorzędnie z kształceniem intelektualnem uwzględnia się wyrobienie etyczno - religijne. Szkoła Społeczna wymaga od słuchaczy i słuchaczek pracy wytężonej. Nie jest więc szkołą „łatwą". — Osoby, które z pomyślnym wynikiem złożyły przepisowe egzaminy, mogą się ubiegać o stanowiska w organizacjach oświatowych, charytatywnych, ubezpieczeniowo-społecznych, opiekuńczych, społeczno-zawodowych i t. p. — Nowy rok szkolny rozpoczyna się w Katolickiej Szkole Społecznej 1-go października. Wpisy

przyjmują się do 10 września r. b. w dyrekcji Katol. Szkoły Społecznej w Poznaniu przy ul. Podgórnej 12-b. Program studjów wysyła sekretarjat Szkoły za nadesłaniem zł. 1.15.

Przed uroczystościami na Jasnej Górze. — Celem ułatwienia jak najszerszym sferom wzięcia udziału we wspaniałych uroczystościach z okazji 550-tej rocznicy sprowadzenia cudownego obrazu na Jasną Górę przez księcia Władysława Opolskiego, O. jenerał Pius Przeździecki wystarał się o następujące ulgi dla pielgrzymów: I. przy przejazdach pociągami normalnemi: a) dla grup, składających się conajmniej z 15 osób — 33,3% zniżki, przyczem na 30 płacących jedną osobę danej grupy przewozi się bezpłatnie, b) dla grup, składających się conajmniej z 50 osób 50% zniżki; II. przy przejazdach pociągami umyślnie uruchomionemi: a) dla grup, składających się conajmniej z 200 osób — 60% zniżki, b) dla grup, składających się conajmniej z 250 osób — 66,2% zniżki. Ulgi kolejowe, wymienione pod I (a. i b.), można uzyskać przez pisemne zgłoszenie: organizacyj, komitetów, księży proboszczów i t. p., skierowane do Urzędu stacji rozpoczęcia podróży przynajmniej na 48 godzin przed zamierzonym wyjazdem. Zgłoszenie powyższe powinno zawierać: 1) cel podróży, 2) kierunek przejazdu, 3) ilość uczestników, 4) klasę wagonu, 5) rodzaj pociągu (osobowy czy pośpieszny), wreszcie 6) wyraźnie napisane imię, nazwisko i dokładny adres kierownika pielgrzymki. — OO. Paulini nietylko wystarali się o szczególniejsze łaski duchowne ze strony Stolicy Apostolskiej dla uczestników, ale zwrócili sie również do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, by, z okazji jubileuszu jasnogórskiego, był łaskaw częściowo skrócić i złagodzić kary więźniom w więzieniu Śto-Krzyskiem, najbliższem Jasnej Góry.

III. Kronika zagraniczna.

Przemówienie Ojca św. do Kongresu w Dublinie przez radjo. — Na zakończenie Kongr. Euch. w Dublinie, dn. 26 czerwca rb., Ojciec św. wygłosił przez radjo przemówienie nast. treści: „Otośmy z wami, ukochane dzieci w Chrystusie Panu! Przedewszystkiem jesteśmy z wami jak ojciec z dziećmi, biorąc udział nietylko przez Naszego Legata, ale i bezpośrednio w waszej wielkiej radości i triumfie eucharystycznym. Jesteśmy następnie z wami, ponieważ wspólnie z wami prosimy Wszechmogącego i Miłosiernego Boga, aby, modłami Kościoła Swego ubłagany, w tej ciężkiej udręce, jaka dotknęła wszystkie narody, w Swej łasce udzielić raczył darów jedności i pokoju, których usymbolizowaniem mistycznem jest ofiara Eucharystyczna. Wreszcie sercem i usty zwracamy się ku wam, aby wyrazić Nasze dla was życzenia i ze szczególniejszą miłością udzielić wam apostolskiego błogosławieństwa. Niech, przez wstawiennictwo i zasługi N. Maryi Panny, Królowej Irlandji, św. Michała Archanioła, św. Jana Chrzciciela, świętych apostołów Piotra i Pawła, tudzież Patrjarchy sw. Patryka, świętych Patronów Irlandji i wszystkich Świętych, spłynie na was i wasz, przez Nas szczególnie ukochany, kraj błogosławieństwo Boga Ojca Wszechmogącego, Syna i Ducha św. i niech pozostanie z wami na zawsze".

Wielki tydzień Lisieux. — Całym tygodniem uroczystości przygotowywało się Lisieux do inauguracji krypty niewykończonej jeszcze bazyliki, poświęconej św. Teresie od Dzieciątka Jezus. Uroczystości te wykazały, jak ogromny wpływ ma „Mała Święta" na tłumy. Przez szereg dni tysiące osób duchownych i świeckich przybywało do Lisieux, by modlić się przy relikwjach świętej Karmeli-

tanki. Kardynałowie, liczni prałaci, oraz przybywające z Dublina duchowieństwo dodało blasku i majestatu wszystkim nabożeństwom. Poza nabożeństwami odbywały się zebrania mężczyzn, kobiet, młodzieży, duchowieństwa i t. d., na których zostały wygłoszone referaty. Wszystkie przemówienia zmierzały do jednego celu: „Umieć być silnym we wszystkich okolicznościach współczesnego życia, odważnie występować ze swemi przekonaniami katolickiemi". W grupie męskiej wzięło udział 45.000 słuchaczy.

Procesje pokutne w Niemczech. — Miasta niemieckie urządzają pokutne procesje mężczyzn na uproszenie odnowienia życia religijnego w świecie. W ostatnich dniach odbyły się takie procesje w Kolonji, Trewirze, Bonn, Monachjum. Przeciętna cyfra uczestników tych procesyj wynosiła od 2000 do 8000. W München-Gladbach-Venn stawili się samorzutnie na taką procesję robotnicy w liczbie 1300 osób.

Nawrócenie wybitnego duchownego angielskiego. — Wybitny duchowny anglikański dr. William Edwin Orchard, jeden z najznakomitszych kaznodziejów kościoła anglikańskiego, twórca odłamu protestantyzmu silnie zbliżonego do katolicyzmu, wyrzekł się ostatecznie dotychczasowych błędów i nawrócił się. Oficjalne przyjęcie na łono Kościoła katolickiego odbyło się w kaplicy Papieskiego Instytutu Wschodniego w Rzymie. Nawrócenie to zrobiło wielkie wrażenie w Anglji.

Katolicki kongres filozoficzny w Pradze Czeskiej.—W październiku r. b. odbędzie się w Pradze katolicki kongres filozoficzny. Inicjator kongresu, wybitny działacz i uczony, o. dr. Haban, redaktor wydawanego w języku czeskim *Przeglądu Filozoficznego,* tak określił na łamach ołomunieckiego dziennika katolickiego *Našinec* cel i zadania tego zjazdu: „Chcemy zbadać, jakiemi drogami i przy pomocy jakich środków możemy zbliżyć się, przy zastosowaniu nowoczesnych metod, do człowieka wykształconego, ażeby zrozumieć jego myśli, a z drugiej strony uprzystępnić mu nasze myśli w sposób zrozumiały dla niego. Wiemy bowiem wszyscy, że nie wystarcza głosić prawdę, lecz trzeba uczynić ją zrozumiałą dla intelektu, przyzwyczajonego do myślenia innemi kategorjami".

Encyklika „Caritate Christi" w Stan. Zjedn. — Na wniosek senatora Longa zostało jednogłośnie postanowione włączenie encykliki „Caritate Christi" do urzędowych aktów senatu Stanów Zjednoczonych Am. Półn.

Berliński międzynarodowy kongres Chrystusa Króla. — W dniach 28 do 31 sierpnia rb. odbędzie się w Berlinie międzynarodowy Kongres Chrystusa Króla. Protektorat nad kongresem objął biskup dr. Christian Schreiber. Głównym przedmiotem obrad ma być sprawa rozpowszechniania się w całym świecie ruchu bezbożnego oraz akcja Kościoła katolickiego w poszczególnych krajach. Między innemi wygłoszą swe referaty prof. dr. Pusino, swego czasu wykładający na uniwersytecie Petersburskim, ks. dr. Bross z Poznania, delegat JE. Ks. Kardynała Prymasa Hlonda i inni.

Liczba nawróceń w Stanach Zjednoczonych. — Wykończono zestawienie statystyczne nawróceń na łono Kościoła katolickiego w Stan. Zjedn. Am. Półn. za rok 1931. Liczba nawróceń w r. 1931 wynosi dokładnie 40.269 osób.

Kongres Eucharystyczny w Kopenhadze. — W dniach od 19 do 21 sierpnia w Kopenhadze odbędzie się Kongres Eucharystyczny, największa od czasów pseudoreformacji manifestacja katolicka w krajach Skan-

dynawskich. Program Kongresu obejmuje, prócz pontyfikalnej Mszy św. na otwartem powietrzu i pierwszej od pseudoreformacji publicznej procesji po ulicach Kopenhagi, szereg zebrań i referatów wybitnych katolików duńskich, między innemi znanego pisarza Jana Jörgensena. Na Kongres powyższy wyjeżdża JEm. Ks. Kardynał Prymas August Hlond, który przy tej sposobności odwiedzi wychodźtwo nasze w Danji.

Fryburskie „Dni studjów nad bolszewizmem". — Na uniwersytecie we Fryburgu Międzynarodowa Unja Studjów Katolickich zorganizowała w czasie ubiegłych Zielonych Świątek szereg odczytów, które miały na celu głębsze wniknięcie w doktrynę bolszewicką i zaznajomienie się pod kątem widzenia naukowym ze stosunkami gospodarczemi w Sowietach. Tematami odczytów były: 1) Źródła historyczne i psychologja bolszewizmu, oraz główne etapy jego rozwoju, 2) Prawo konstytucyjne Rosji Sowieckiej, 3) Gospodarka Sowietów i plan „piatiletki", 4) Doktryna filozoficzna bolszewizmu, 5) Prawo cywilne w Sowietach. Od pierwszego do ostatniego dnia wykładów sala była przepełniona. Po każdym odczycie odbywała się ożywiona dyskusja. Na sali obecni byli przedstawiciele elity umysłowej Fryburga, profesorowie, studenci, księża. Dni studjów nad bolszewizmem zakończyło przemówienie o. Lavaud, który przeprowadził analizę porównawczą między ideą Chrystjanizmu a bolszewizmem.

Japończycy a misje katolickie.— Misje katolickie w Japonji napotykały dawniej na wielkie trudności. Obecnie krajowcy, zjednani łagodnością i cierpliwością dzielnych misjonarzy, darzą ich zaufaniem i szacunkiem. O uczuciu ich do misyj najlepiej świadczy fakt odbudowania przez japończyków w bardzo krótkim czasie zniszczonej przez pożar w lutym br. szkoły dla dziewcząt, prowadzonej przez SS. Franciszkanki. Szkoła ta obecnie w swych 60 nowych salach liczy 730 uczenic. — Niedawno żona ambasadora Japonji w Stanach Zjednoczonych, p-i Katsudżi Debuczi, gorliwa katoliczka, wygłosiła w czasie dorocznego zebrania Związku Kobiet Katolickich w Filadelfji wysoce interesujący odczyt o postępach katolicyzmu w Japonji. Po zobrazowaniu historycznego rozwoju katolicyzmu od czasów św. Franciszka Ksawerego i tych wielkich trudności, z jakiemi walczyć ciągle musiał, zwłaszcza w okresie prześladowań i wzbronienia dostępu do Japonji dla cudzoziemców prelegentka zwróciła uwagę na silne przywiązanie nawróconych do Wiary św., którą z pokolenia w pokolenie pielęgnowano i zachowano w czystości, mimo braku misjonarzy. Dziś, kiedy prześladowania ustały i co rok nowi przybywają misjonarze, mieć można nadzieję, że chrystanizacja kraju szybkie poczyni postępy. Na zakończenie prelegentka zwróciła się do wszystkich o wspólne z nią modły, aby Bóg pobłogosławił dziełu rozwoju katolicyzmu japońskiego.

Zgon ks. prałata Maculewicza. — Ostatniemi czasy zmarł w Kownie ks. prałat dr. Jan Maculewicz, długoletni rektor Seminarjum Duch. i były profesor i inspektor Akademji Duch. w Petersburgu.

Drukowano za zezwoleniem
JE. Księdza Arcybiskupa-Metropolity.

Redaktor i Wydawca:
Ks. LEON ŻEBROWSKI
Kan. Kapit. Metropol.

DRUKARNIA ARCHIDIECEZJALNA W WILNIE.